

รายวิชาคณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก (2)

ครูผู้สอน ครูทรงพล ลิ่มทรงธรรม

ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก (2)

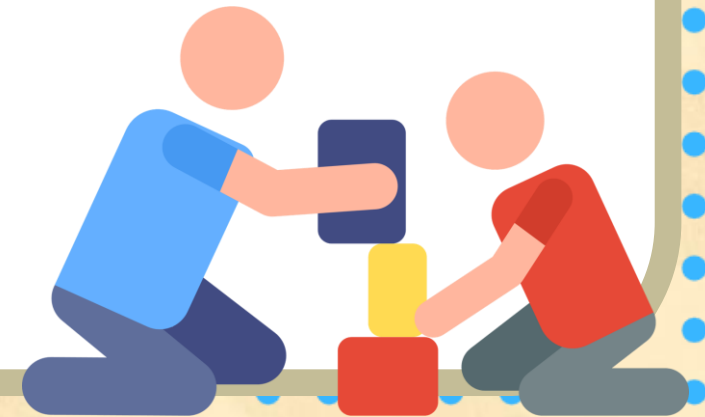

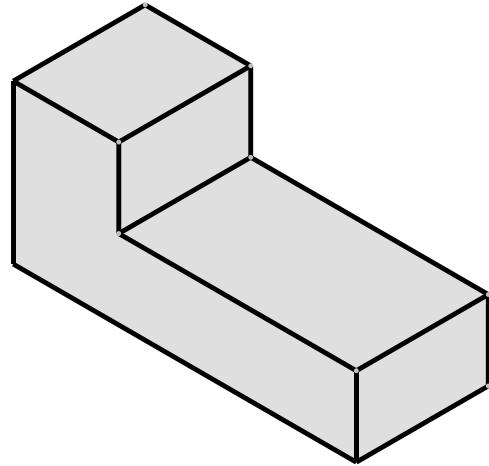

จุดประสงค์การเรียนรู้

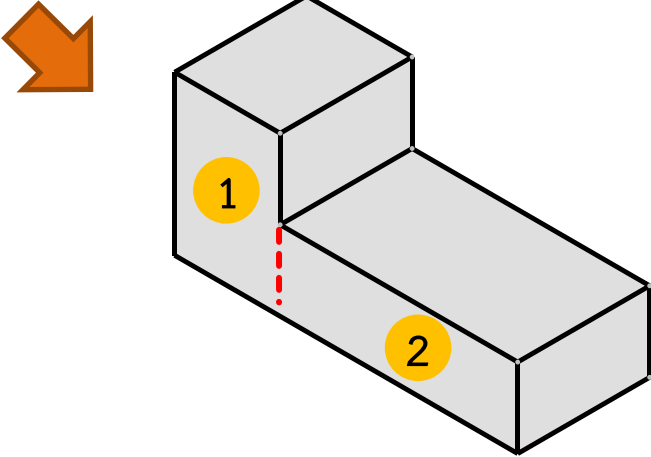
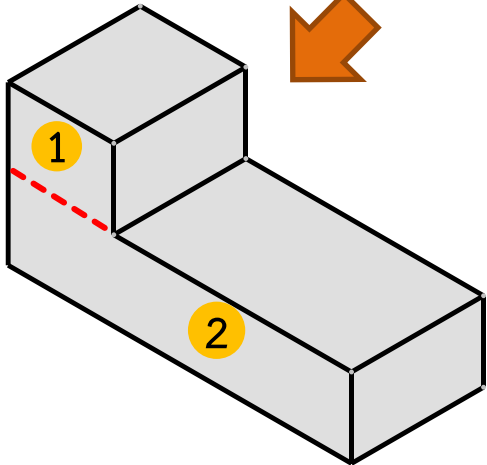
หาปริมาณของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากได้

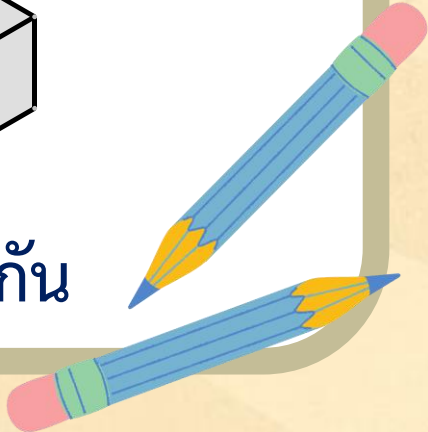

หาปริมาตรของปริซึม
หกเหลี่ยมนี้ได้อย่างไร

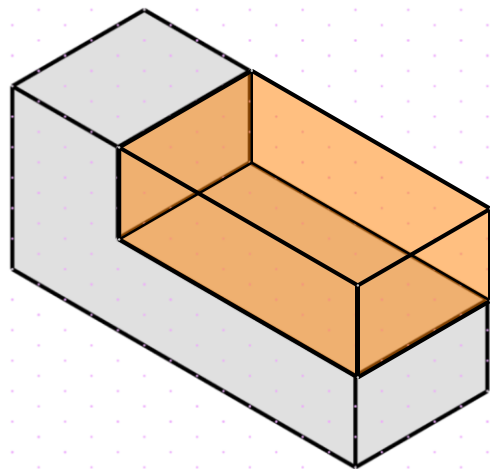
แบ่งให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

จากนั้นหาปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก แต่ละส่วนแล้วนำมารวมกัน

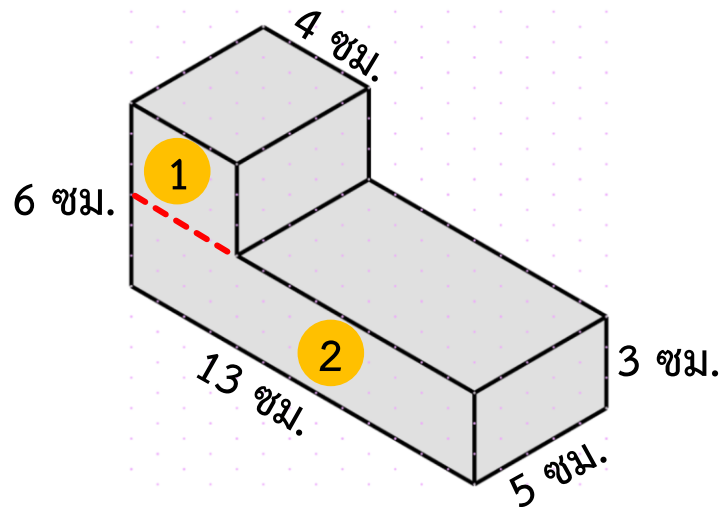
หาปริมาตรของปริซึมหกเหลี่ยมนี้ได้อย่างไร

ต่อเติมรูปเรขาคณิตสามมิติด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากใหญ่
ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติเต็มหาได้จาก ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากใหญ่
ลบด้วยปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากที่เติม

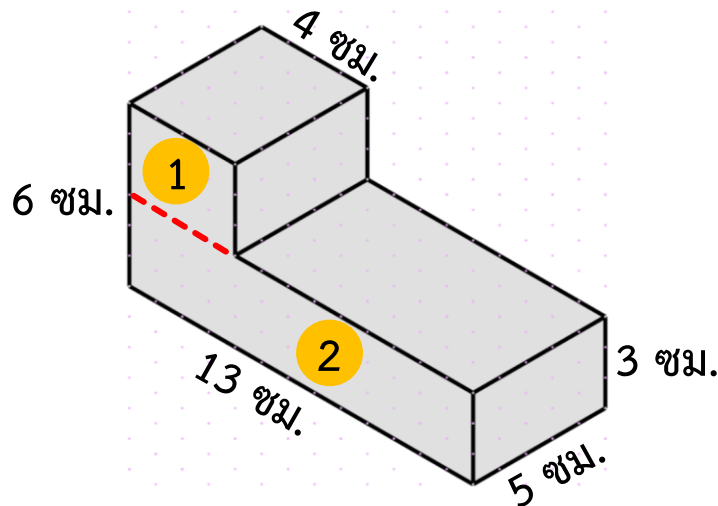

หาปริมาตรของปริซึมหกเหลี่ยม

วิธีทำ ปริมาตรของปริซึมหกเหลี่ยม = ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②

ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีปริมาตร $4 \times 5 \times 3 = 60$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

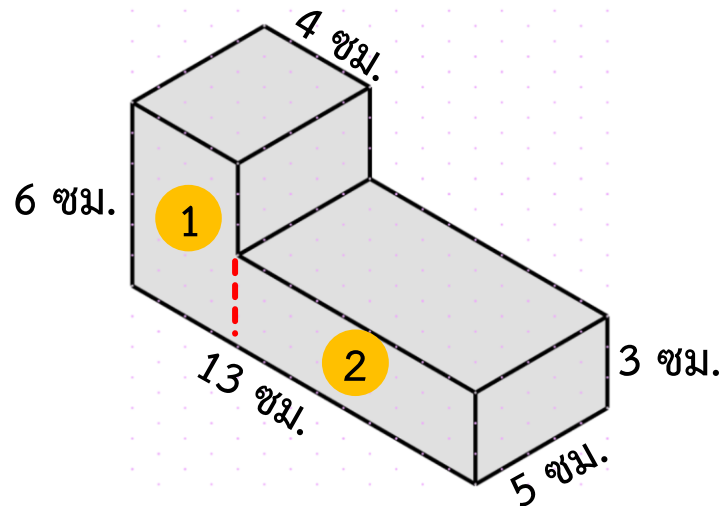
ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีปริมาตร $5 \times 13 \times 3 = 195$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ดังนั้น ปริซึมหกเหลี่ยมมีปริมาตร $60 + 195 = 255$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ตอบ ๒๕๕ ลูกบาศก์เซนติเมตร

หาปริมาตรของปริซึมหกเหลี่ยม

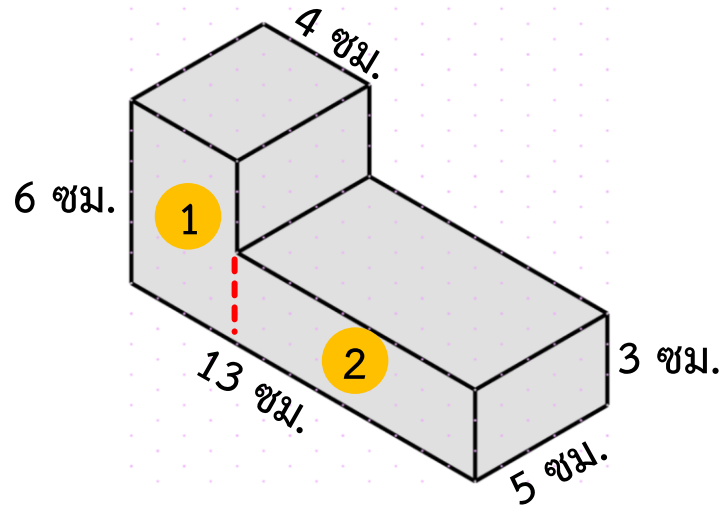

วิธีทำ ปริมาตรของปริซึมหกเหลี่ยม = ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②

ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีปริมาตร $4 \times 5 \times 6 = 120$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

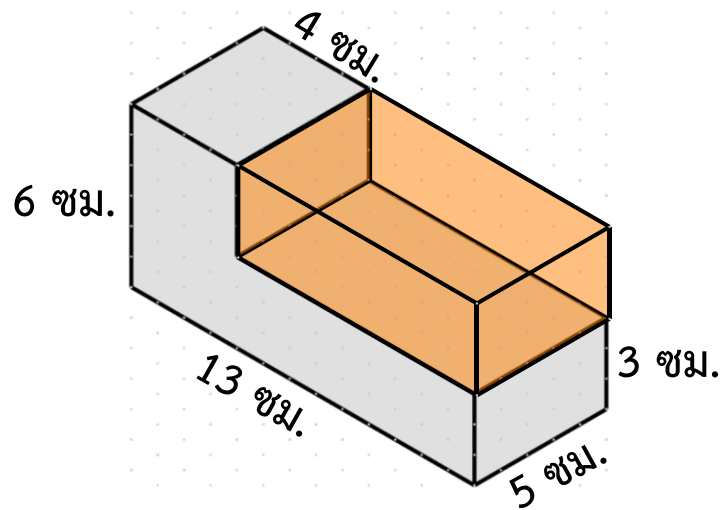
ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีปริมาตร $5 \times 9 \times 3 = 135$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ดังนั้น ปริซึมหกเหลี่ยมมีปริมาตร $120 + 135 = 255$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ตอบ ๒๕๕ ลูกบาศก์เซนติเมตร

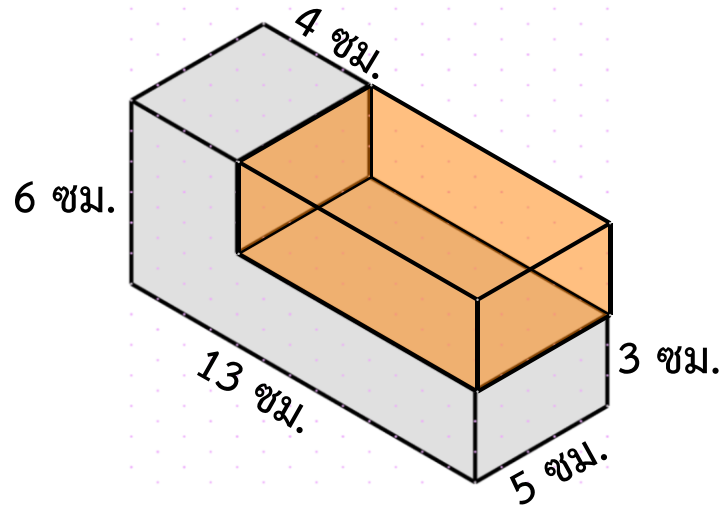
หาปริมาตรของปริซึมหกเหลี่ยม

วิธีทำ ปริมาตรของปริซึมหกเหลี่ยม = ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากรูปใหญ่

- ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่เติม

ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากรูปใหญ่ = $5 \times 13 \times 6 = 390$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่เติม = $5 \times 9 \times 3 = 135$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ดังนั้น ปริซึมหกเหลี่ยมมีปริมาตร $390 - 135 = 255$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ตอบ ๒๕๕ ลูกบาศก์เซนติเมตร

การหาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ ที่สามารถแบ่งเป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก อาจทำได้ดังนี้

วิธีที่ 1

แบ่งรูปเรขาคณิตสามมิติให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
จากนั้นหาปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากแต่ละส่วนแล้วนำมารวมกัน

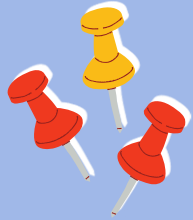
วิธีที่ 2

ต่อเติมรูปเรขาคณิตสามมิติด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากใหญ่
ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติเต็มหาได้จาก ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากใหญ่
ลบด้วยปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากที่เติม

แบบฝึกหัด

7.8

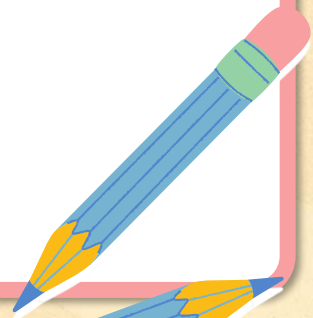
คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

1. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำแบบฝึกหัด 7.8 ข้อ 2
2. ครูเดินดูนักเรียน ให้คำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

1. ให้นักเรียนแสดงวิธีหาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
2. เมื่อทำเสร็จให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแนวคิด

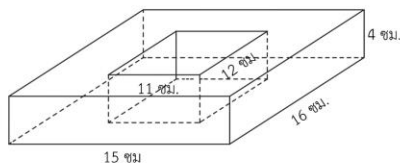

แบบฝึกหัด 7.8

คำชี้แจง แสดงวิธีหาคำตอบ

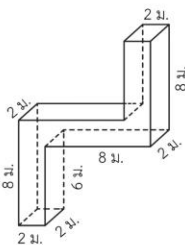
- 1. หาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

1)

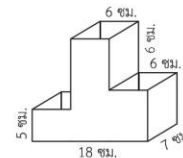
Handwriting practice lines for problem 1.

2)

Handwriting practice lines for problem 2.

- 2. หาความจุของภาชนะรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากต่อไปนี้ โดยความยาวของด้านที่กำหนดให้เป็นความยาวภายในของด้าน

Handwriting practice lines for problem 2.

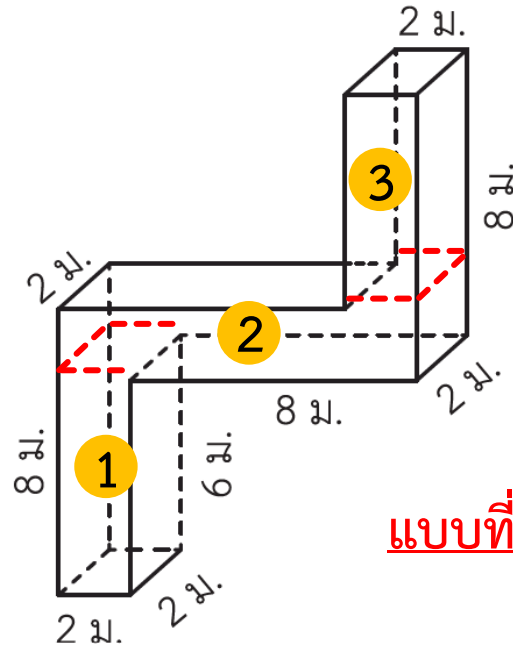

แบบฝึกหัด 7.8

คำชี้แจง แสดงวิธีหาคำตอบ

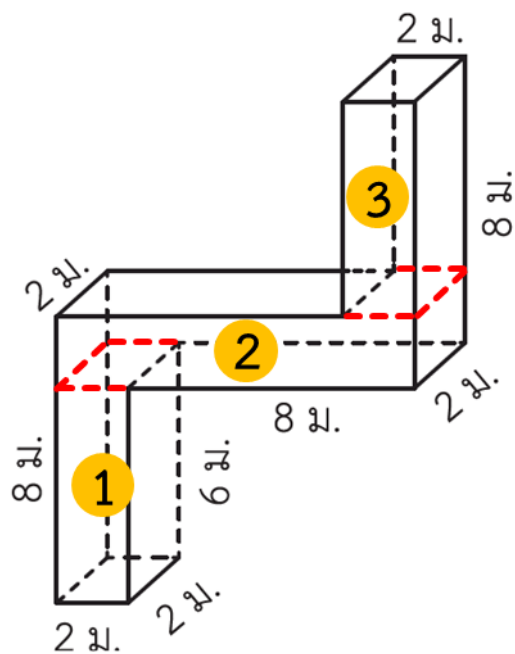
- 1 หาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

แบบที่ 1 ลากเส้นแบบตามแนวนอน

วิธีทำ ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ = ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②
+ ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③

ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีปริมาตร $2 \times 2 \times 6 = 24$ ลูกบาศก์เมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีปริมาตร $2 \times 10 \times 2 = 40$ ลูกบาศก์เมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③ มีปริมาตร $2 \times 2 \times 6 = 24$ ลูกบาศก์เมตร

ดังนั้น รูปเรขาคณิตสามมิติมีปริมาตร $24 + 40 + 24 = 88$ ลูกบาศก์เมตร

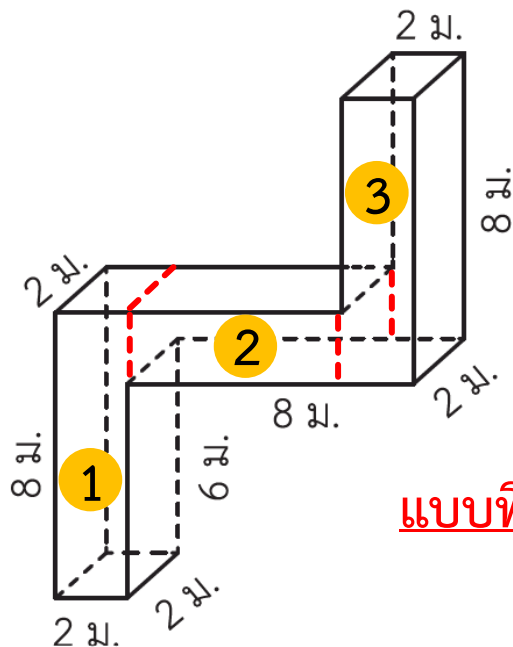
ตอบ ๘๘ ลูกบาศก์เมตร

แบบฝึกหัด 7.8

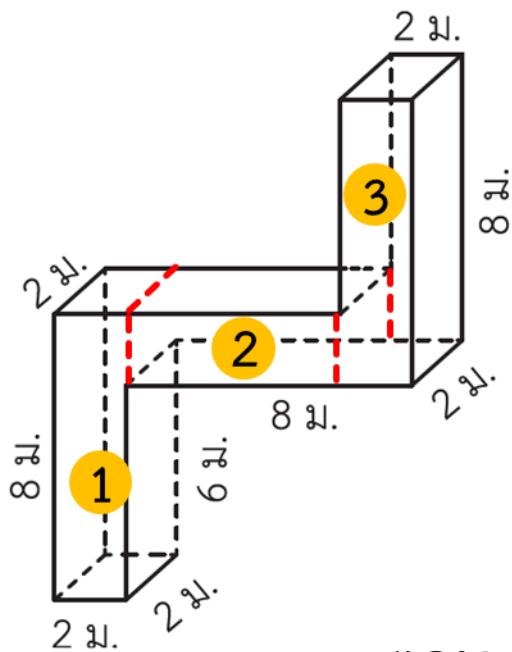
คำชี้แจง แสดงวิธีหาคำตอบ

- 1 หาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

แบบที่ 2 ลากเส้นแบบตามแนวตั้ง

วิธีทำ ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ = ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②
+ ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③

ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีปริมาตร $2 \times 2 \times 8 = 32$ ลูกบาศก์เมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีปริมาตร $2 \times 6 \times 2 = 24$ ลูกบาศก์เมตร

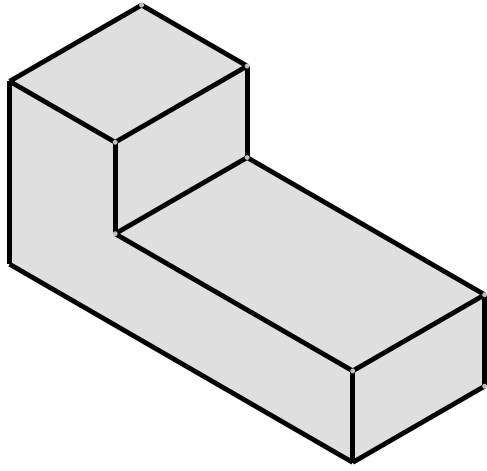
ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③ มีปริมาตร $2 \times 2 \times 8 = 32$ ลูกบาศก์เมตร

ดังนั้น รูปเรขาคณิตสามมิติมีปริมาตร $32 + 24 + 32 = 88$ ลูกบาศก์เมตร

ตอบ ๘๘ ลูกบาศก์เมตร

สรุปบทเรียน

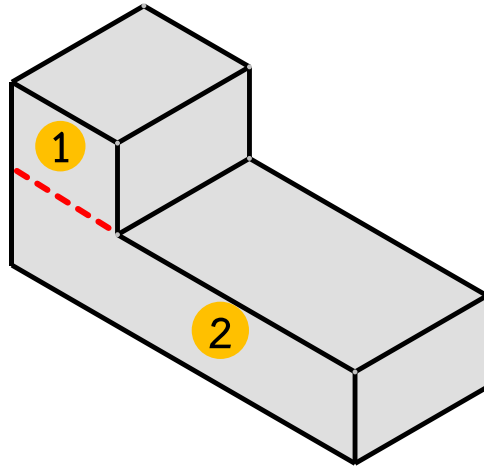

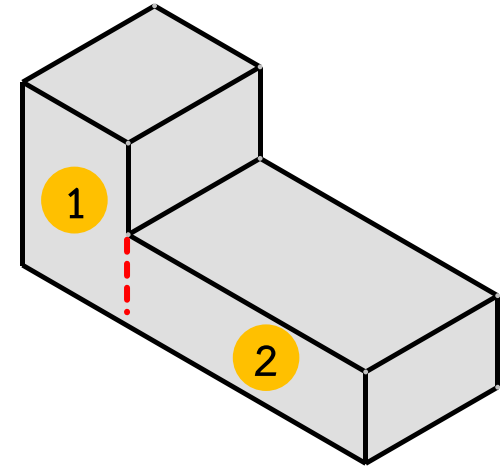
หาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
ได้อย่างไร

แบ่งรูปเรขาคณิตสามมิติให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
ดังนี้

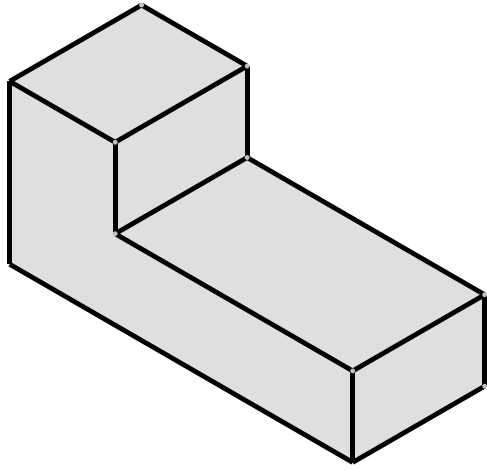
แบบที่ 1

แบบที่ 2

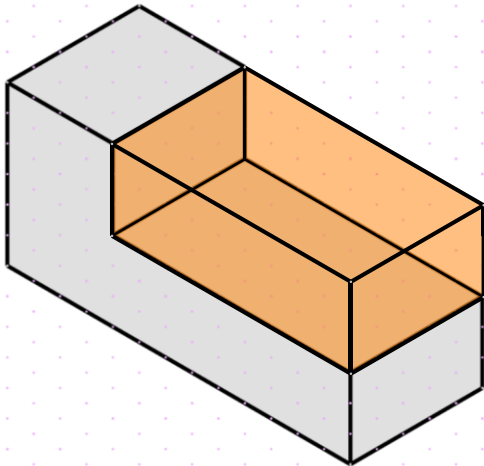

จากนั้นหาปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากแต่ละส่วน แล้วนำมารวมกัน

หาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
ได้อย่างไร

ต่อเติมรูปเรขาคณิตสามมิติด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากใหญ่
ดังนี้

ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติเต็มหาได้จาก
ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากใหญ่
ลบด้วยปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากที่เติม

บทเรียนครั้งต่อไป

ความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

สิ่งที่ต้องเตรียมในชั่วโมงต่อไป

- แบบฝึกหัด 7.9

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th